

**Uchwała Nr V/31/11
Rady Miejskiej w Biskupcu
z dnia 24 marca 2011 roku**

**w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy Biskupiec
na lata 2011 -2013**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j.: Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, zm.: z 2002 r. Nr 23, poz. 220; Nr 62, poz. 558; Nr 113, poz. 984; Nr 153, poz. 1271; Nr 214, poz. 1806, zm.: z 2003 r. Nr 80, poz. 717; Nr 162, poz. 1568, zm.: z 2004 r. Nr 102, poz. 1055; Nr 116, poz. 1203; Nr 172, poz. 1441; Nr 175, poz. 1457, zm.: z 2006 r. Nr 17, poz. 128, zm.: z 2007 r. Nr 173, poz. 1218, zm.: z 2008 r. Nr 180, poz. 1111; Nr 223, poz. 1458, zm.: z 2009 r. Nr 52, poz. 420; Nr 157, poz. 1241, zm.: z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 106, poz. 675), w związku z art. 6 ust. 2, pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493, zm.: z 2009 r. Nr 206, poz. 1598, zm.: z 2010 r. Nr 28, poz. 146; Nr 125, poz. 842)

uchwała się, co następuje:

§1. Przyjmuje się do realizacji Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy Biskupiec na lata 2011-2013

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Biskupca.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2011 r

Przewodnicząca Rady

A. Radziszewska
Alina Radziszewska

Załącznik do Uchwały Nr V/31/2011
Rady Miejskiej w Biskupcu
z dnia 24 marca 2011 roku

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
GMINY BISKUPIEC
na lata 2011-2013**

Biskupiec 2011

I. WSTĘP

Misją działania samorządu Gminy Biskupiec w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, jest zapewnienie mieszkańcom rozwoju społecznego, bezpieczeństwa socjalnego oraz przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób i rodzin, które z różnych powodów nie są w stanie przezwyciężyć trudnych sytuacji życiowych jak również ograniczenie rozmiaru i skutków zjawisk społecznie negatywnych.

Problem przemocy w rodzinie jest jednym ze szczególnie ważnych problemów społecznych. Pomimo iż przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania, to bez wątpienia rodzi poważne konsekwencje dla prawidłowego funkcjonowania rodziny. Rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań - relacje wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania członków rodziny stają się niezgodne z ustalonymi normami prawnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

W literaturze psychologicznej i pedagogicznej przemoc ukazywana jest jako akt godzący w osobistą wolność człowieka przyczyniający się do jego fizycznej, a także psychicznej szkody, który upokarza, wywołuje cierpienie, rodząc tym samym nienawiść i pragnienie odwetu.

Najczęściej występujące formy przemocy to: przemoc fizyczna, psychiczna i seksualna jak również przemoc emocjonalna, ekonomiczna, izolowanie, groźby i zastraszanie, manipulowanie i wykorzystywanie. Wszystkie formy przemocy wzajemnie się uzupełniają i przenikają. Ofiary rzadko doświadczają jednej tylko formy maltretowania. Bywa, że przemoc fizyczna poprzedzona jest przemocą psychiczną, towarzyszy temu też zaniedbanie emocjonalne lub pozbawienie środków materialnych. Sprawcy przemocy są bezwzględni - zniewalają swe ofiary, stosując wobec nich groźby i demonstracje swej siły. Natomiast ofiary w obliczu przemocy są zwykle bierne, ich wyróżniającą się cechą jest silne poczucie winy i przypisywanie sobie odpowiedzialności za akty agresji. Stosowanie przemocy prowadzi do niskiej samooceny, poczucia bezsilności i bezradności, ciągłego niepokoju, depresji, chorób związanych ze stresem. Szczególnie dramatyczne konsekwencje przemocy zauważa

się u dzieci. Powoduje ona bowiem w ich psychice nieodwracalne skutki, które mogą dać znać o sobie dopiero w dorosłym życiu.

Prowadzone badania dotyczące zjawiska przemocy dowodzą, że więcej niż co trzeci Polak doświadczył przemocy w rodzinie, co piąty przyznaje się że był sprawcą wobec członków swojej rodziny, a 45% ofiar przemocy stwierdziło, że przynajmniej raz sprawca był pod wpływem alkoholu. Z badań wynika również, że na przemoc szczególnie narażone są dzieci – 14 % przyznało się, że w ich rodzinach ofiarą przemocy było dziecko. (wyniki badań TNS OBOP na zlecenie MIPS z 2007 r r „Polacy wobec zjawiska przemocy w rodzinie oraz opinie ofiar, sprawców i domowników o występowaniu i okolicznościach występowania przemocy w rodzinie”),).

Powyższe dane znajdują także swoje odzwierciedlenie w analizach i statystykach Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Biskupcu, w strukturach którego funkcjonuje Ośrodek Wsparcia Rodziny, zajmujący się między innymi rozwiązywaniem problemów dotyczących przemocy.

Liczba osób korzystających z Ośrodka w związku z przemocą w rodzinie

Lp	Formy udzielonej pomocy ofiarom przemocy	Liczba osób w roku 2009	Liczba osób w roku 2010
1	Interwencja kryzysowa ogółem, w tym udzielona	125	166
	- dzieciom	37	22
	- współmałżonkom/partnerom	75	142
	- innym członkom rodziny	13	2
2	Działania terapeutyczne	58	106
Liczba założonych Niebieskich Kart		43	30

Z analizy danych osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, przemoc w rodzinie, jako powód trudnej sytuacji coraz częściej zgłaszana jest pracownikom socjalnym – w roku 2009 dotyczyło to 57 osób; w roku 2010 – 47 osób.

Na przestrzeni lat 2009-2010 liczba osób zwracających się o pomoc w związku z przemocą w rodzinie ma tendencje wzrostową oraz stanowi znaczy wskaźnik w stosunku do ogółu zgłaszających się o pomoc. W roku 2009 na ogólną liczbę 1077 rodzin korzystających z pomocy MOPS, w 176 środowiskach zgłaszane były problemy związane z przemocą. Natomiast w roku 2010 na 1096 rodzin korzystających z pomocy, problemy dotyczące przemocy w rodzinie zgłaszane były w już w 239 środowiskach.

Powyższe dane wskazują, że liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie ma tendencję wzrostową, w związku z czym konieczne jest uruchomienie szerokiego spektrum działań mających na celu poniesienie poziomu wzrost wiedzy o zjawisku przemocy w rodzinie, jak i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie profesjonalizmu służ w udzielaniu pomocy ofiarom, a także podejmowaniu odpowiednich działań wobec sprawców.

II. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Prowadzone analizy oraz dotychczasowe doświadczenia w zapobieganiu przemocy w rodzinie na terenie gminy Biskupiec, pozwoliły na identyfikację najbardziej istotnych problemów. Zostały one sprecyzowane w formie celów i działań programu, do realizacji których zaangażowane zostaną lokalne podmioty zajmujące się problematyką przemocy w rodzinie.

Realizacja programu koncentruje się na następujących trzech podstawowych obszarach działań kierowanych do różnych grup odbiorców;

- działania diagnostyczne, informacyjne, edukacyjne - kierowane do mieszkańców, a także do osób pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie,
- działania opiekuńczo-terapeutyczne, kierowane do ofiar przemocy w rodzinie oraz pouczające i izolujące, kierowane do sprawców przemocy w rodzinie,
- działania korekcyjno-edukacyjne - kierowane do sprawców przemocy w rodzinie

Adresaci programu:

- ofiary przemocy w rodzinie (w tym dzieci, współmałżonkowie/partnerzy, osoby starsze, osoby niepełnosprawne,
- sprawcy przemocy w rodzinie
- przedstawiciele instytucji i służb pracujący z osobami i rodzinami dotkniętymi przemocą (pedagodzy, psychologdy, nauczyciele, pracownicy socjalni, pracownicy Sądu Rodzinnego, policjanci, wychowawcy, nauczyciele, terapeuci, socjoterapeuci, kuratorzy społeczni, pracownicy służby zdrowia, duchowni).

- Społeczność lokalna

Realizatorzy programu

Podmioty działające w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

Urząd Miasta, Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komisariat Policji, Straż Miejska, Sąd Rejonowy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, placówki oświatowe, lekarze pogotowia ratunkowego, izby przyjęć i niepublicznych poradni ogólnych.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) Ustawę z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 Nr 142, poz. 1591, z późn. zm)
- 2) Ustawę z dnia 26.10. 1982 r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2002 Nr 147, poz.1231 z późn. zm),
- 3) Ustawę z dnia 29.07.2005 r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005 r Nr 180, poz. 1493 z późn. zm),
- 4) Ustawę z dnia 12.03.2004 r o pomocy społecznej (tj: z 2009 r Nr 175, poz.1362 z późn. zm).

Program jest skorelowany z następującymi dokumentami:

- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Biskupiec do roku 2015,
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Przemocy w rodzinie na terenie Gminy Biskupiec
- Strategią Polityki Społecznej województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2015
- Strategią Polityki Społecznej 2007-2013,
- Narodowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

III. CELE I DZIAŁANIA PROGRAMU

CEL 1: Wzrost wiedzy na temat rozmiarów przemocy w rodzinie na terenie gminy

Działania:

1. Opracowanie diagnozy na temat rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Biskupiec (identyfikacja ofiar i sprawców), na podstawie statystyk, między innymi policji, sądu, GKRPA, MOPS
2. Opracowanie bazy danych dotyczących instytucji pomagających ofiarom przemocy, na terenie gminy Biskupiec i powiatu Olsztyńskiego
3. Przygotowanie broszur i ulotek informacyjnych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwościach specjalistycznej pomocy oraz rozpowszechnianie na terenie Gminy,
4. Systematyczne prowadzenie akcji informacyjnych skierowanych do świadków Przemocy (ulotki, plakaty dotyczące konieczności reagowania na przemoc i możliwości zgłaszania do instytucji zajmujących się specjalistyczną pomocą ofiarom przemocy),
5. Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie ze stresem, agresją oraz rozwiązywania konfliktów przy współpracy z lokalnymi szkołami.
4. Promocja dobrych praktyk w rozwiązywaniu problemów dotyczących przemocy w lokalnych mediach.
5. Organizowanie otwartych konferencji.

Podmioty realizujące:

- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Biskupcu,
- Komenda Policji w Biskupcu,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Sąd Rejonowy
- Placówki zdrowia
- Placówki oświatowe.
- Urząd Miasta,
- Lokalne media

CEL 2 : Podniesienie poziomu i jakości oddziaływań pomocowych służb zajmujących się przemocą w rodzinie

Działania:

1. Opracowanie diagnozy zasobów kadrowych (kwalifikacje kadry)
2. Organizowanie szkoleń specjalistycznych dla służb zajmujących się przemocą w Rodzinie (pracowników socjalnych, policji, staży miejskiej, pedagogów, nauczycieli, kuratorów sądowych itp.)

3. Opracowanie wspólnych procedur przeciwdziałania przemocy w rodzinie przy współudziale podmiotów zajmujących się przemocą w rodzinie

Podmioty Realizujące:

1. Urząd Miasta
2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
3. Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
5. Policja,
- 6, Sąd,
7. Straż Miejska

CEL 3: Zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie:

Działania:

1. Tworzenie i rozwój specjalistycznych miejsc wspierających ofiary przemocy w Rodzinie, na bazie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej:
 - a) punktu konsultacyjnego dla ofiar przemocy,
 - b) punktu interwencji kryzysowej dla ofiar przemocy z miejscami noclegowymi,
 - c) grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
 - d) grupy samopomocowe
2. Objęcie specjalistyczną pomocą dzieci z rodzin doświadczających przemocy na bazie świetlic środowiskowych
3. Działanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
3. Rozpowszechnianie w środowisku lokalnym informacji o instytucjach i możliwościach udzielenia pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie.

Podmioty Realizujące:

1. Samorząd Gminy
2. Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie
2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przy współpracy z Powiatowym centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie,
3. Gminna Komisja Rozwiązywania problemów Alkoholowych

Cel 4: Udzielanie wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej

Działania:

1. Udzielanie ofiarom przemocy w rodzinie specjalistycznego poradnictwa, w szczególności , prawnego, psychologicznego oraz pomocy socjalnej na bazie MOPS,
2. Udzielanie pomocy terapeutycznej poprzez inicjowanie i tworzenie grup wsparcia

- dla ofiar przemocy w rodzinie
3. Zapewnianie osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej funkcjonującego przy MOPS lub w innym specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy,
 4. Zapewnienie osobie dotkniętej przemocą w rodzinie pomocy w uzyskaniu mieszkania, w sytuacji braku tytułu prawnego do lokalu zajmowanego wspólnie ze sprawcą,
 5. Oddziaływania pomocowe Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie:
 - a) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
 - b) inicjowanie interwencji w rodzinie,
 - c) wypracowanie jednolitych procedur postępowania w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia przemocy w rodzinie dla lokalnych podmiotów zajmujących się tą problematyką
 - c) w ramach grup roboczych opracowywanie, realizacja i monitorowanie planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie.
 6. Inicjowanie działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców na rzecz rodzin zagrożonych przemocą.
 7. Opracowanie i realizacja procedur ochrony ofiar przemocy z udziałem Policji, prokuratury, kuratorów sądowych.
 8. Wdrażanie profesjonalnych programów terapeutycznych dla ofiar przemocy w Rodzinie.

Pomioty realizujące:

1. Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie
2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przy współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
4. Sąd
5. Policja

CEL 5: Zamiana zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie – powstrzymanie przemocy

Działania:

1. Wdrażanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych skierowanych do sprawców przemocy.
2. Utworzenie punktu konsultacyjnego dla osób stosujących przemoc, jako miejsca pomocy korekcyjnej dla sprawców przemocy

Pomioty realizujące:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

2. Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
4. Sąd, Policja, Prokuratura – w ramach swoich kompetencji

IV. PRZEIWDYWANE EFEKTY PROGRAMU

1. Zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w sprawy przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Zmiana postaw społeczeństwa wobec przemocy w rodzinie.
3. Wzrost liczby osób profesjonalnie pomagających ofiarom przemocy w rodzinie.
4. Wzrost dostępności oddziaływań pomocowych i terapeutycznych
5. Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie.
6. Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie.
7. Spadek liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie.

V. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

1. Środki własne gminy.
2. Środki budżetu państwa i województwa przeznaczona na realizację różnych programów.
3. Środki z funduszy pomocowych.
4. Środki z Funduszu Alkoholowego.

VI. MONITOROWANIE I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitorowanie programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość, która dotyczyć będzie:

- Instytucji i sieci pomagających ofiarom przemocy w rodzinie na terenie gminy,
- Form udzielonej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- Działań skierowanych do sprawców przemocy

Koordynatorem programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Biskupcu, który w terminie do 30.marca każdego roku przekładać będzie Radzie Miejskiej w Biskupcu roczne sprawozdanie z realizacji Programu